

Asia: VN/2062/2020

Lukiodiplomiselvitys 2020

Vastaajaa koskevat perustiedot

Vastaatteko

b) lukion rehtorin roolissa

A) Luvussa 2 on kuvattu lukiodiplomit osana nykyistä lukiokoulutusta

Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?

1) Vastaavat täysin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Kuvaamataidon diplomien suuri määrä yllätti.

B) Luvussa 3 on kuvattu lukiodiplomien saavutettavuutta ja yhdenvertaisuuden toteutumista

Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?

2) Vastaavat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Saavutettavuus ja yhdenvertaisuus lukiodiplomeissa on kiinni paikkakunnan tai koulutuksen järjestäjän mahdollisuuksista kannustaa diplomitoihin, ehkä myös opettajapersoonallisuuksien tahtotilasta motivoida diplomeihin. Saadaanko arvioinnin tasa-arvo toteutumaan LI-Mu-KU diplomeissa, kun kaikilla lukioilla järjestämisvastuu, mutta tähän pyritään.

C) Luvussa 4 on kuvattu lukiodiplomien arvioinnin nykytila ja kehittäminen

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

2) Ovat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Arvioinnin yhteismitallisuus on diplomien haaste, mikä edellyttää hyvää opettajien kouluttamista arviointikriteereihin, tarkennuksia diplomien sisältökuvauksiin, opettajan roolin selkeyttämistä välietappiohjaamisessa. Diplomen kehittämisryhmän kannattaa käydä katsomassa, miten arviointia toteutetaan eri lukioissa. Me koemme tärkeäksi sen, että diplomi tulee nähdä koulussa eli esiintyminen ja esillepano on tärkeä osaa diplomityötä (Meillä kulttuuriviikonloppu, missä kaikki diplomit lukuunottamatta liikuntadiplomeja ovat esillä). Arvioijan sanallinen palaute kasvattaa nuorta eniten, mutta yo-tutkinnon osana on tärkeää myös numeraalinen arvosana, jonka pitäisi olla tasapuolinen tekee diplomin sitten Rovaniemellä tai Ypäjällä. Eri aineiden diplomien tasavertaisuus työmäärässä olisi hyvä tarkistaa. Kirjallisen työn ja taito/taidenäytteiden osuus pitäisi olla samankaltainen eri aineen diplomeissa.

D) Luvussa 5 on käsitelty lukiodiplomien tuomista osaksi yo-tutkintoa

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

2) Ovat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Yo-kokeen osana diplomien arvo nousisi ja oletettavaa on, että diplomien suorittaminen tuplaantuisi, mikä saattaa olla haaste joissain kouluissa. Kannattaa miettiä arviointiasteikkoa I-L tai palata 1-5 numeroarviointiin.

E) Luvussa 6 on käsitelty diplomien hyödynnettävyyttä korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

2) Ovat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Tietämättömyys lukiodiplomeista korkeakouluissa pitäne paikkansa. Liikuntadiplomia on ollut valmistelemassa aikanaan liik.tiet.tiedekunnan edustaja, joten tietävät sisällön laaja-alaisuuden ja huomioivat pääsykokeissa liikuntadiplomisuorituksen.

Korkeakoulut mukaan diplomien kehittelyyn. Diplomi voisi korvata osan pääsykokeen ennakkotehtävästä tai se voisi olla osa sisäänpääsypisteytystä, kun se olisi suunniteltu yhdessä korkeakoulun kanssa.

F) Luvussa 7 on käsitelty lukiodiplomien kehittämiskohteita. Lukiodiplomit saatettiin nykyiseen muotoonsa lv. 2004-2005 aikana, ja niitä voi suorittaa taito- ja taideaineissa kahdeksaa erilaista. Luvussa mm. selvitettiin, miten lukiodiplomeita voitaisiin hyödyntää nykyistä useammissa oppiaineissa ja kansainvälisissä tiedekilpailuissa.

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

2) Ovat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Samaa mieltä, että kotitalous ja käsityödiplomi joutaa lukiodiplomeista pois, koska tekijöitä on vähän. Koemme lukiodiplomit erityisesti taito-taideaineiden näyttöinä, luovuuden kypsyyskokeina, jota ei mitata yo-kokeissa. Meidän lukion kanta on, että KU-MU-LI diplomit velvoitetaan kaikkien koulutuksen järjestäjien järjestettäväksi. Lisäksi nostaisin taiteen puolelta erityisesti teatterin ja tanssin, koska näissä taidelajeissa harrastuneisuus ja diplomi-innokkuus on suuri. Media puoltaa paikkansa, koska sen alan diplomit ovat usein teknologisia taidenäytteitä ja media on vahva osa elämäämme. Emme kannata diplomeiden määrän nostoa, koska sille ei tule loppua... Lukemisen ja kirjallisuuden, teknologian, tietotekniikan, kansainvälisyyden talousosaamisen ja jopa yrittäjyyden taitoja mitataan välillesti yo-koeaineissa ja näitä teemoja pystyy ainakin halutessaan lisäämään jo olemassa oleviin yo-kokeisiin. Pidetään diplomivaihtoehtot taiteeseen tai toiminnallisiin taitoihin pohjautuvana, eikä määrällisesti nosteta niiden määrää.

1.1. Lukiodiplomijärjestelmää tulisi edelleen kehittää ja syventää sekä se tulee liittää entistä vahvemaksi osaksi lukio-opetusta.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

1.2. Sopiva viranomainen tätä työtä johtamaan ja koordinoimaan olisi Opetushallitus, jonka vastuulla lukiodiplomien kehittäminen on ollut koko niiden olemassaolon ajan.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

OPH perustaa kehittämistyöryhmän, joihin jäseniksi otetaan asiantuntijoita kehittämis- ja erityistehtävälukioista. OPH rajaa, mitä diplomeita agendalle asetetaan. OPH perustaa asiantuntijaverkoston tasalaatuisen ja vertailukelpoisen arvioinnin toteuttamiseksi. Esimerkiksi ilmaisutaidonerityislukiosta voisi tulla asiantuntijaverkostoon teatteri-ilmaisun ja tanssin opettajat, jotka ovat nähneet kymmenittäin, teatteri-ilmaisussa sadoittain, erilaisia lukiodiplomeja. Asiantuntijaverkoston henkilöiden pitää olla sisällä diplomeissa, mitä lukiolaisilta voi odottaa toteutettavaksi. Asiantuntijaverkoston jäsenet toimisivat sensorin omaisia tyyppinä, jotka kiertävät valtakunnallisesti/paikallisesti katsomassa diplomeita kakkosarvioijana.

2. Lukion opetussuunnitelman perusteet (OPH Määräykset ja ohjeet 2019:2a) -asiakirjassa määritellyissä taito- ja taideaineissa lukiodiplomien suorittaminen asetettaisiin kaikkia lukiokoulutuksen järjestäjiä velvoittavaksi. Tämä muutos

kohdistuisi siis kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeihin. Tämä luo muutostarpeen lukiolakiin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

3. Muissa kuin kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa lukiodiplomien järjestäminen säilyisi vapaaehtoisena.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

4. Tätä edellä kuvattua muutosta tuettaisiin muodostamalla kansallinen rakenne lukioasetuksessa määritellyn kehittäjälukioverkoston varaan. Nykyisistä kehittäjälukioista kaksi keskittyy kuvataiteeseen, kaksi liikuntaan ja kolme musiikkiin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Ns. pienemmissä diplomiaiaineissa kannattaa luoda myös kansallinen rakenne, jossa valtakunnan tietyt lukiot (erityistehtävälukiot) ottavat vastuun teatterin, tanssin tai median lukiodiplomien kehittämisestä ja arvioinnin yhteismitallisuudesta.

5. Kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa kehittäjälukioverkosto erityistehtävälukioverkoston tuella laatisi Opetushallituksen kanssa yhteistyössä pedagogiset ratkaisut, joiden myötä lukiodiplomien suorittaminen mahdollistuisi aidosti maan jokaisessa lukiossa. Tämä pedagoginen ratkaisu sisältäisi ns. pohjakurssien ja lukiodiplomikurssien toteuttamisen. Tämä rakenne luotaisiin etä- ja/tai verkko- /virtuaaliopetuksen avulla.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

6. Suoritetulla lukiodiplominäytöllä voisi korvata yhden ylioppilastutkinnon viidestä kokeesta. Ylioppilastutkintoa suorittava kokelas tekisi siinä tapauksessa äidinkieli ja kirjallisuus -kokeen sekä kolme koetta ryhmästä, johon kuuluu matematiikan-, toisen kotimaisen kielen-, vieraan kielen- ja reaaliaineen koe sekä lukiodiplomin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

7. Ylioppilastutkintotodistukseen tulisi kirjaus siitä, että kokelas on korvannut yhden edellytettävistä ylioppilasaineista lukiodiplomilla. Lukiodiplomista annetaan erillinen todistus. Todistuksen antaa kokelaan oma lukio. Jatkossa siis lukiodiplomin suoritus olisi ylioppilastutkintotodistuksen liite, eikä päättötodistuksen liite.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

8. Lukiodiplomien tuominen osaksi ylioppilastutkintoa edellyttää voimakasta lukiodiplomien arvioinnin kehittämistä. Esitetyt muutokset edellyttävät kansallisen mallin luomista lukiodiplomien arviointiin. Tämä arvioinnin kehitystyö tulee toteuttaa Opetushallituksen johtamana yhteistyössä ylioppilastutkintolautakunnan, korkeakoulujen sekä kehittäjälukiodien kanssa. Esitämme, että lukiodiplomien oppilaitoksen ulkopuolinen arvioija määräytyy perustettavan kansallisen arviointiverkoston kautta.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Kehittäjälukiodien lisäksi erityistehtävälukioiden voisivat olla mukana diplomien kehittämisessä.

9. Korkeakouluille tulee tarjota nykyistä enemmän tietoa koko lukiodiplomijärjestelmästä. Lukiodiplomien kehittämisessä tulisi jatkossa kuulla korkeakoulujen näkemyksiä ja tarpeita nykyistä enemmän, jotta korkeakoulut voivat tulevaisuudessa hyödyntää lukiodiplomeita nykyistä paremmin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Lisää tietoa korkeakouluille. Korkeakoulut mukaan kehitystyöhön, mutta korkeakoulut eivät saisi sanella, mistä kaikesta aihealueesta haluavat lukion teettävän diplomitoita. Teknologia, tietotekniikka, kansainvälisyys, yrittäjyys yms. lisäävät diplomien määrää, eikä lukion diplomikulttuurista kannata tehdä sillisalaattia vaan keskittyä taiteen ja taidon diplomeihin.

10. Tässä selvityksessä esitetyt toimenpide-ehdotukset luovat edellytyksiä lukiodiplomien paremmalle hyödyntämiselle korkeakoulujen opiskelijavalinnassa.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Tämä olisi toivottavaa, että taideyliopisto, ammattikorkeakoulun taidelinjat, liikuntatieteellinen ja ammattikorkeakoulun liikunta-ala, OKL, sosionomi- ja nuorisotyön koulutusohjelmat ottaisivat erityisesti huomioon diplomit pääsykokeissa. Diplomit ovat projektiluontoista työskentelyä ja kasvattavat nuoren kykyä hallita ja analysoida laaja-alaisesti hänen erityisosaamistaan, mikä luulisi olevan ansio jatko-opintoihin pyrittäessä. Osa diplomeista on myös vahvasti yhteistyötaitojen oppimista.

11. Kotitalouden lukiodiplomi korvataan yrittäjyyden ja työelämäosaamisen lukiodiplomilla.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

4) Olen jokseenkin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Kotitalouden diplomi pois, muttei korvaavaa diplomia. Yrittäjyys ja työelämäosaaminen muulla tavoin näkyviin lukio-opiskelussa. Yrittäjyys ja työelämäosaaminen on vielä vaikeampaa arvioitavaa kuin taideaineet.

12. Käsityön lukiodiplomi muuntuu ja uudistuu teknologian lukiodiplomiksi.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

4) Olen jokseenkin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Käsityödiplomi pois. Desing ja kädentaito osaksi kuvataidediplomia. Teknologia näkyviin mediadiplomeihin. Robotiikka ym. teknologia lukioon omavalintaisiksi opintojaksoiksi.

13. Yrittäjyyden ja työelämäosaamisen sekä teknologian lukiodiplomin kehittämistyö annetaan Opetushallitukselle ja kehittäjälukioille, joiden tehtävänä on kyseisen alan kehittäminen.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

4) Olen jokseenkin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Mielestämme ei tarvita lukiodiplomen laajentamista alueille, jotka ovat vielä hankalammin arvioitavissa veratailukelpoisesti. Täytyy muistaa, että tämä korvaa yo-aineen ja tästä pitää laatia tarkat arviointikriteerit, jotta arvioijat osaavat antaa arvion I-L.

14. Lukiodiplomit pysytetään niissä oppiaineissa/oppiaineryhmissä, joissa osaamisen näyttönä ei voi toimia nykyisen muotoinen ylioppilaskoe. Lukiodiplominäyttö ei siis laajene aineisiin, joissa nykyisen muotoisia ylioppilaskokeita järjestetään.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

H) Luvussa 9 selvitysryhmä kuvasi lainsäädäntö-, opetussuunnitelma- yms. muutostarpeet.

Miten kommentoitte selvityshenkilöiden edellä esittämiä muutostarpeita?

-

I) Luvussa 10 on esitetty ehdotettujen muutosten kustannusvaikutuksia ja niiden kohdentumista.

Vastaavatko esitetyistä muutoksista aiheutuvat kustannukset käsitystänne kustannuslisäyksistä?

2) Kyllä vastaavat suurelta osin

Perustelkaa näkemyksenne etenkin, jos katsotte, etteivät arvioidut kustannukset vastaa esitetyistä muutoksista aiheutuvia kustannuksia:

Vastaavat kyllä, koska kehittämistyöhön ja asiantuntijaverkoston luomiseen tarvitaan lisärahoitusta. Tällä hetkellä toteutamme lukiossamme vuosittain 90-100 diplomia ja pystymme hoitamaan sen nykyisen valtioavun turvin. Jonkin verran lisärahoitusta on hyvä saada lisääntyviin kursseihin ja vierasarviointiin. Jos diplomintekijöitä on vain muutama aineessa, opettaja ohjaa diplomit tuntityönä, kaikissa diplomeissa ei tarvitse olla kokonaista kurssia, jos tekijöitä on muutama. 94€/diplomi kakkosarvioijalle on kutakuinkin se summa, millä olemme saaneet taiteenalan ammattilaisen viikoksi meille arvioimaan teatteridiplomeita.

Flinck Tuija
Tampereen yhteiskoulun lukio